

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

Judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas, Mariana Pitic

Ion Druță și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Besolov Marian, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Besolov Marian împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la confirmarea stagiului de cotizare neîntrerupt din momentul obținerii gradului de invaliditate, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Besolov Marian și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 august 2016, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 10 martie 2016 Besolov Marian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la confirmarea stagiului de cotizare neîntrerupt din momentul obținerii gradului de invaliditate.

În motivarea cererii de chemare în judecată Besolov Marian a indicat că după 30 ani lucrând și achitând contribuții de asigurări sociale, a devenit invalid, invaliditatea ulterior fiindu-i stabilită pe viață.

Invaliditatea a fost obținută în urma unui accident rutier în luna noiembrie 1990.

Fiind sigur că perioada de invaliditate va fi inclusă în stagiul de cotizare, nu s-a îngrijorat pentru a stabili locurile de muncă, care în mare parte au fost temporare și a confirma stagiul de cotizare.

S-a adresat Ministerului Muncii, Protecției Sociale și a Familiei cu cerere, prin care a solicitat confirmarea stagiului de cotizare conform art. 5 alin.(3) Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, însă cererea a fost respinsă din motivul că nu a achitat contribuții la fondul de pensii în perioada de invaliditate.

Contribuțiile de asigurări sociale urmau să fie vărsate de angajator.

Un alt motiv de refuz a servit faptul că prin Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost abrogat art. 5 alin. (3) Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, care prevedea că la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, în stagiul de cotizare se însușează perioadele de invaliditate realizate înaintea împlinirii vârstei de pensionare și prevederile acestui articol nu mai pot fi aplicate.

Cere Besolov Marian confirmarea de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a stagiului neîntrerupt din momentul obținerii invalidității, anul 1991 până în luna august 2003 (f.d. 4).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 august 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Besolov Marian (f.d. 44, 56-60).

La 22 august 2016 Besolov Marian a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 august 2016 (f.d. 55).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 07 decembrie 2016 a respins apelul declarat de Besolov Marian și a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 august 2016 (f.d. 90-94).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au indicat că art.5 alin. (3) Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, care prevedea că la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, în stagiul de cotizare se însușează perioadele de invaliditate realizate înaintea împlinirii vârstei de pensionare, a fost exclus prin Legea cu privire la modificarea unor acte legislative nr. 358-XV din 31 iulie 2003.

Conform pct. 20 și 21 Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000, stagiul de cotizare se stabilește în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau altei activități, care se includ în stagiul de cotizare, sau a documentelor eliberate de organizațiile ierarhic superioare, precum și de instituțiile de arhivă.

Stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a [Legii privind pensiile](#) și până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit.

Besolov Marian nu este în drept să solicite confirmarea stagiului de cotizare neîntrerupt din momentul stabilirii gradului de invaliditate în anul 1991 până în luna august 2003.

La 03 februarie 2017 Besolov Marian a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, solicitând admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel.

În motivarea cererii de recurs Besolov Marian a indicat că instanțele de judecată neîntemeiat au respins acțiunea, deoarece legea prevedea că perioada de invaliditate se include în stagiul de cotizare.

Neachitarea contribuțiilor de asigurări sociale nu constituie temei de refuz pentru confirmarea stagiului de cotizare.

Conform art. 12 alin. (4) lit. a) și b) Carta Socială Europeană, ratificată de Republica Moldova, în vederea exercitării efective a dreptului la securitate socială, părțile se angajează: să ia măsuri, prin încheierea de acorduri bilaterale sau multilaterale corespunzătoare sau prin alte mijloace și sub rezerva condițiilor stipulate în aceste acorduri, pentru a asigura: a) egalitatea de tratament între cetățenii fiecărei părți și cetățenii celorlalte părți în ceea ce privește drepturile la securitate

socială, inclusiv păstrarea avantajelor acordate de legislațiile de securitate socială, indiferent de deplasările pe care persoanele protejate le-ar putea efectua între teritoriile părților; b) acordarea, menținerea și restabilirea drepturilor la securitate socială prin astfel de mijloace încât totalizarea perioadelor de asigurare sau de angajare să fie îndeplinite conform legislației fiecăreia dintre părți.

Conform art. 5 alin. (2) Pactul cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, nu se poate admite nicio restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului, recunoscute sau în vigoare în orice țară în virtutea unor legi, convenții, regulamente sau cutume, sub pretextul că prezentul Pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mică.

Curtea Constituțională în hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 a stabilit că cuantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior. Diminuarea cuantumului sau suspendarea plății pensiei sânt posibile numai în cazurile în care la stabilirea ei au fost comise abuzuri sau alte încălcări ale legii.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 22 martie 2017 Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a solicitat respingerea recursului declarat de Besolov Marian.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 22 martie 2017 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Besolov Marian în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 07 decembrie 2016 la 20 decembrie 2016 (f.d. 96).

Prin urmare, recursul declarat de Besolov Marian la 03 februarie 2017 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele de judecată au încălcat normele de drept material și au apreciat arbitrar circumstanțele pricinii.

Din materialele pricinii că Casa Națională de Asigurări Sociale prin scrisoarea nr. B-1271/15 din 06 august 2015 a comunicat lui Besolov Marian că art.5 alin. (3) Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, care prevedea că la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, în stagiul de cotizare se însumează perioadele de invaliditate realizate înaintea împlinirii vârstei de pensionare cu condiția achitării contribuțiilor de la unele fonduri a fost în vigoare până 12 august 2003, că aceste fonduri nu au fost create și aplicarea acestei legi nu a fost posibilă; că de la 01 ianuarie 2007 a fost exclus de la evidență ca beneficiar al pensiei în Republica Moldova (f.d. 6).

La 26 februarie 2016 Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a comunicat lui Besolov Mariana că legislația în vigoare nu prevede includerea invalidității în stagiul de cotizare și legea produce efecte juridice atâta timp cât este în vigoare (f.d. 5).

La 10 martie 2016 Besolov Marian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la confirmarea stagiului neîntrerupt din momentul obținerii invalidității, anul 1991 până în luna august 2003 (f.d. 4).

Instanțele de judecată au emis hotărârile sus-menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele de judecată au încălcat normele de drept material și au apreciat arbitrar circumstanțele pricinii.

În punctul 4. Regulamentul privind modalitate de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017, în vigoare din 24 martie 2017, sunt definite *perioade asimilate stagiului de cotizare* – perioade pentru care nu s-au plătit contribuții de asigurări sociale, dar care, potrivit Legii sistemului public de pensii, se includ în stagiul de cotizare.

Conform pct. 3 Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000, în vigoare până la 23 martie 2017, stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei include perioade contributive și perioade necontributive.

Așadar, în stagiul de cotizare se includ perioade pentru care s-au plătit contribuții de asigurări sociale și perioade pentru care nu s-au plătit contribuții, dar care se includ în stagiul de cotizare.

Besolov Marian solicită confirmarea stagiului neîntrerupt din momentul obținerii invalidității, anul 1991 până în luna august 2003, invocând că în luna noiembrie 1990 a obținut invaliditate.

Articolul 5 alin. (3) Legea sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, în vigoare de la 01 ianuarie 1999 până la 12 august 2003, prevedea că la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, în stagiul de cotizare se însumează perioadele de invaliditate realizate înaintea împlinirii vârstei de pensionare.

Articolul 5 alin. (3) Legea sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 a fost exclus prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 358-XV din 31 iulie 2003, în vigoare din 12 august 2003.

Așadar, de la 01 ianuarie 1999 până la 12 august 2003 Legea prevedea că în stagiul de cotizare se include perioada de invaliditate.

Conform art. 51 alin. (1) și (2) Legea sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit.

Modul de confirmare a stagiului de cotizare menționat la alin.(1) se stabilește de către Guvern.

Conform pct. 29 Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000, în vigoare până la 23 martie 2017, în calitate de documente ce confirmă invaliditatea pot fi acceptate: extrasul din actul eliberat de Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității (C.E.M.V.), avizul medical, legitimația de pensionar, extras din procesul verbal, în care se prevede stabilirea prestațiilor pentru beneficiarul concret etc., iar în privința copiilor invalizi care nu beneficiază de alocațiile corespunzătoare – adeverința eliberată de instituțiile medicale ce confirmă că maladia respectivă este specificată în indicatorii medicali care dau dreptul copilului sub vârsta de 16 ani să fie recunoscut invalid și indică data luării la evidență în instituția medicală.

Conform pct. 79 Regulamentul privind modalitate de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017, în vigoare din 24 martie 2017, în calitate de documente ce confirmă invaliditatea pot fi acceptate: cotorul/certificatul medical de încadrare în grad de invaliditate, eliberat de Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității (CEMV), iar în cazul copiilor invalizi – concluziile medicale eliberate de centrele medicale consultative sau alte documente de arhivă ce confirmă statutul de copil invalid.

La materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma invaliditatea lui Besolov Marian în perioada de la 01 ianuarie 1999 până la 12 august 2003, când s-a pensionat și cel fel de pensie primește.

În lipsa acestor probe instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica temeinicia pretențiilor recurentului, din care motive este necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a trimite pricina la rejudecare.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Erorile judiciare ale instanței de apel în ordine de recurs nu este posibil de corectat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o hotărâre legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Besolov Marian.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Besolov Marian împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la confirmarea stagiului de cotizare neîntrerupt din momentul obținerii gradului de invaliditate, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte,
Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Ion Druță

Sveatoslav Moldovan